

A közlésfolyamat tényezői és funkciói

Készítette: Csáki Edina

A közlésfolyamat tényezői

Hogyan is jön létre a kommunikáció?

Mi kell ahhoz, hogy megvalósulhasson a közlésfolyamat?

Azokat a dolgokat, melyek a kommunikáció létrejöttéhez szükségesek, **kommunikációs tényezők**nek nevezzük.

A közlésfolyamat tényezői

Szereplők

- Kellenek hozzá szereplők, akiknek nevet is adunk:

Feladó

Címzett

- a feladó és a címzett állandóan változik a kommunikáció során

A közlésfolyamat tényezői

Szereplők

Jó reggelt
gyerekek!

Feladó

Címzett

Jó reggelt
tanárnő!

Címzett

Feladó

A közlésfolyamat tényezői

Szereplők

- Nem szükséges, hogy két ember vegyen részt a kommunikációban
- viszont, ha két ember beszélget, akkor ezt a kommunikációs formát **párbeszédnek** vagy **dialógusnak** nevezzük
- Az is előfordulhat, hogy egy ember folytat beszédet, ún. belső beszédet, ezt **monológnek** hívjuk
- Egy ember szólhat egyszerre több címzethez, itt nem szükséges a szerepek felcserélése (előadás)

A közlésfolyamat tényezői

Mi az, amit ez a két szereplő mond?

Üzenet

Az üzenet, amit továbbítani akar a két fél egymás számára.

Hogyan továbbítunk üzenetet?

Kódok

segítségével

Ezek a kódok úgy nevezett

nyelvi jelek

és

nem nyelvi jelek

A kommunikáció tényezői

Nyelvi jelek

- Hangok
- Betűk

Tehát a kommunikációs folyamathoz KÓD kell, amelynek a segítségével az üzenetet továbbítani lehet.

Nem nyelvi jelek

- Mimika (arcjáték)
- Taglejtés (kéz-és lábmozdulatok)
  - Térköz
  - Tekintet
  - Testtartás
  - Csend

A közlésfolyamat tényezői

Kapcsolat

- A kommunikációs folyamatnak ez egy fontos tényezője
- Létre kell, hogy jöjjön a kommunikáló felek között valamilyen **kapcsolat**, hogy kommunikálni tudjanak egymással

Közvetlen kommunikáció:
térben és időben egy helyen
vagyunk (beszélgetés az
iskola előtt)

Közvetett kommunikáció:
térben és időben nem
vagyunk egy helyen (skype)
vagy: időben egy helyen
vagyunk, térben nem (üzenet
az asztalon)

A közlésfolyamat tényezői

Csatorna

Az a közeg, amelyen keresztül kommunikálunk, ilyen **csatorna**:

- a levegő
- telefon
- TV
- számítógép
- internet

A közlésfolyamat tényezői

Közös ismeret

Beszédhelyzet

Az is fontos a kommunikációban, hogy sikeres legyen, s a felek közötti sikeres kommunikáció kialakulásához szükséges, hogy legyenek **közös ismereteink** arról, amiről beszélünk.

Fontos tényező a **beszédhelyzet**, hiszen mindenki észrevette már, hogy teljesen másként kommunikál bizonyos helyzetekben (tanárokkal, barátokkal, szülőkkel)

A közlésfolyamat tényezői

Zaj

A kommunikáció folyamatát megzavaró külső tényezők, melyek eltorzíthatják az üzenetet, zavarják eljutásukat a feladóhoz.

- pl. recseg a telefon
- nem értek azon a nyelven, amin szólnak hozzám

A közlésfolyamat funkciói

Elsődleges funkciók

- **1. Tájékoztató (referenciális) szerep**: a feladó addig ismeretlen információt közöl a címzettel.
  - Pl. A vonat 15 percet késik.
- **2. Kifejező (emocionális) szerep**: a feladó az érzelmeit, hangulatát, érzéseit közli, gyakran felkiáltó vagy óhajtó mondatban
  - Pl. Kár érte.
- **3. Felhívó (konatív) szerep**: a feladó cselekvésre szólítja fel a címzettet, és ehhez felszólító módot használ.
  - Pl. Csukd be az ajtót!

A közlésfolyamat funkciói

Másodlagos funkciók

1. A kapcsolatra irányuló szerep

- **Kapcsolatteremtő (fatikus):** a beszélgetés megnyitása, a feladó köszönti, megszólítja a címzettet
  - Pl. Szia, hogy vagy?
- **Kapcsolatfenntartó (fatikus):** a feladó beszéd közben megkérdezi a címzettet, hogy érti-e amit mond, vagy figyel-e rá
  - Pl. Érthető ez?
- **Kapcsolatzáró (fatikus):** a beszélgetés lezárása, a felek elköszönnek egymástól
  - Pl. Viszlát!

A közlésfolyamat funkciói

Másodlagos funkciók

2. Esztétikai (poétikai) szerep

- Nyelvi szépségre, humorra, egyéb esztétikai hatásra törekszik a beszélő
- Pl. Akkora a hazugság, hogy neki lehet támaszkodni.

3. Értelmező (metanyelvi) szerep

- Magáról a nyelvről a nyelv segítségével beszélünk, ha nem értjük egy szó jelentését, akkor körülírjuk, magyarázzuk
- Pl. A metafora egy költői kép.

Az óra elkészítéséhez felhasznált irodalom

- A kommunikáció tényezői és funkciói.
https://www.dianaszki.hu/downloads/02-komm_tenyezoi_funk.pdf [2020.09.19.]
- A kommunikáció funkciói és tényezői.
[2020.09.19.]
- A kommunikáció fogalma, tényezői, a kommunikáció nem nyelvi jelei.
https://www.youtube.com/watch?v=f14_oZVfXRI [2020.09.19.]

Köszönöm a figyelmet!

